01 / HARF VE ALFABE BİLGİSİ

Harfleri tanıyorum

Seslerin yazıdaki işaretlerine **harf** denir. Harflerin belli bir sıraya dizilmiş hâli **alfabedir**. Türk alfabesinde **29 harf** vardır.

ALFABEMİZ

A B C Ç D E F G Ğ H I İ J K L M
N O Ö P R S Ş T U Ü V Y Z

Ünlü (sesli) harfler: 8	Ünsüz (sessiz) harfler: 21
a, e, ı, i, o, ö, u, ü	b, c, ç, d, f, g, ğ, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z
Kalın ünlüler: a, ı, o, u **İnce ünlüler:** e, i, ö, ü	Ünlülerin dışındaki harfler ünsüzdür.

Harfleri nasıl sayarız?

Sözcükteki her harfi bir kez sayarız. Aynı harf tekrar ederse onu da sayıya ekleriz. **Harf sayısı = ünlü sayısı + ünsüz sayısı.**

Sözcük	Ünlüleri	Ünsüzleri	Harf sayısı
okul	o, u	k, l	2 + 2 = 4
silgi	i, i	s, l, g	2 + 3 = 5
araba	a, a, a	r, b	3 + 2 = 5
çiçek	i, e	ç, ç, k	2 + 3 = 5
öğretmen	ö, e, e	ğ, r, t, m, n	3 + 5 = 8

HARFİN YERİNİ BUL

Alfabede **h** harfinden önce **ğ**, sonra **ı** gelir.
ı ve **i** farklı harflerdir. Büyük yazılışları **I** ve **İ** olur.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

02 / ALFABETİK SIRALAMA

Sözlük sırasını öğreniyorum

Sözcükleri alfabedeki sıraya göre dizmeye **alfabetik sıralama** denir. Sözlükte sözcükleri bu sırayla buluruz.

ADIM ADIM SIRALA

1. Önce ilk harfleri karşılaştır.
2. Aynılarsa ikinci harflere bak.
3. Gerekirse üçüncü ve sonraki harflere geç.
İlk farklı harfte karar ver: Alfabede önce gelen, önce yazılır.

Karışık sözcükler	Doğru sıra ve nedeni
kalem, armut, balık	**armut - balık - kalem** İlk harflerin sırası: a, b, k.
kedi, kuş, kapı	**kapı - kedi - kuş** İkinci harflerin sırası: a, e, u.
bardak, balık, bahçe	**bahçe - balık - bardak** İlk iki harf aynı; sonra h, l, r gelir.
süt, simit, su	**simit - su - süt** İkinci harflerin sırası: i, u, ü.
güllük, gül, güller	**gül - güller - güllük** “gül” önce gelir; sonra e ve ü’ye bakarız.

BİRBİRİNE KARIŞTIRMA

Sözcükleri sıralamak: armut - balık - kalem
Bir sözcüğün harflerini sıralamak:
orman → a, m, n, o, r
Bu ikinci işlemde yeni bir anlamlı sözcük oluşması gerekmez.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

03 / BİR HECEDE BİR ÜNLÜ

Heceyi ve sayısını buluyorum

Ağzımızdan **bir çırpıda çıkan ses veya ses topluluğuna hece** denir. “Kelebek” sözcüğünü yavaşça söyle: **ke - le - bek**. Üç parça, üç hece!

HECENİN TEMEL KURALLARI

- Her hecede **bir ünlü** bulunur.
- Ünlü tek başına hece olabilir: **a-rı, o-kul**.
- Ünsüz tek başına hece olamaz: **k** hece değildir.
- Türkçe kökenli sözcüklerde heceler 1-4 harften oluşur: **o** (1), **el** (2), **bal** (3), **kurt** (4).

Ünlü sayısı = hece sayısı. Önce ünlüleri bul, sonra say. Aynı ünlü tekrar ediyorsa her birini say.

Sözcük	Ünlüleri	Heceleri	Hece sayısı
tren	e	tren	1
kitap	i, a	ki - tap	2
pencere	e, e, e	pen - ce - re	3
araba	a, a, a	a - ra - ba	3
bilgisayar	i, i, a, a	bil - gi - sa - yar	4

HARF, HECE VE SÖZCÜK

tren: 4 harf, 1 hece, 1 sözcük.
bal hem bir hece hem de anlamlı bir sözcüktür.
ke hecedir; tek başına anlamlı bir sözcük değildir.

Cümlede hece sayısı: “Ali kitap okur.”
A-li (2) + ki-tap (2) + o-kur (2) = **6 hece**.
Sözcükleri ayrı ayrı heceler, sayıları toplarız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

04 / HECELERE AYIRMA

Doğru yerden ayırıyorum

Sözcüğü yavaşça oku. Ünlüleri bul. İki ünlünün arasında hangi harflerin bulunduğuna bak. Heceleri **kısa çizgi (-)** ile göster.

Durum	Kural	Çözümlü örnek
Bir ünsüz	Ünsüz, sonraki ünlüyle hece kurar.	ka - lem a - ra - ba
İki ünsüz	İlki önceki, ikincisi sonraki hecede kalır.	el - ma an - ne
Üç ünsüz	İlk ikisi önceki, üçüncüsü sonraki hecede kalır.	Türk - çe kork - mak
Yan yana ünlüler	Ünlüler ayrı hecelerde yer alır.	sa - at a - i - le

BİRLİKTE ÇÖZELİM: “DEFTER”

Ünlüler **e, e** → 2 hece.
Bu iki ünlü arasında **f, t** bulunur. İki ünsüzü ayırırız.
Doğru heceleme: **def - ter**.

Sık yapılan yanlışları düzeltelim

Yanlış	Doğru	Neden?
kal - em	ka - lem	l, sonraki e ile birleşir.
e - lma	el - ma	l ve m farklı hecelere ayrılır.
saa - t	sa - at	Her hecede bir a bulunur.
kur - a - bi - ye	ku - ra - bi - ye	r, sonraki a ile birleşir.
Tür - kçe	Türk - çe	r ve k ilk hecede kalır.

Kontrol: Heceleri birleştirince aynı sözcük oluşmalı. Harf eklememeli, çıkarmamalı veya yerini değiştirmemelisin.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

05 / BİRLEŞME YERİNE DİKKAT

Birleşik sözcüklerde hece

İki ya da daha çok sözcük birleşerek yeni bir sözcük oluşturabilir. **Bitişik yazılan birleşik sözcükleri** de normal hece kurallarıyla ayırırız.

SÖZCÜĞÜN OLUŞUMU VE HECELEMESİ FARKLIDIR

Oluşumu: ilk + okul → ilkokul
Hecelemesi: il - ko - kul
k harfi, ardından gelen o ile hece kurar.
Bu yüzden **ilk - o - kul** biçiminde ayırmayız.

Birleşik sözcük	Doğru heceleme	Hece sayısı
ilkokul	il - ko - kul	3
hanımeli	ha - nı - me - li	4
yayınevi	ya - yı - ne - vi	4
başöğretmen	ba - şöğ - ret - men	4
denizaltı	de - ni - zal - tı	4

İKİ ÖRNEĞİN NEDENİ

hanımeli: m harfi, sonraki e ile birleşir:
ha - nı - **me** - li.

başöğretmen: ş harfi, sonraki ö ile birleşir:
ba - **şöğ** - ret - men.

Birleşik sözcükleri hecelerken her parçanın anlamlı olmasını beklemeyiz. Önemli olan **doğru ses parçalarını** bulmaktır.

DÜŞÜN VE KONTROL ET

“denizaltı” sözcüğünü “de - niz - al - tı” diye ayırabilir miyiz?

Açıklama: Hayır. z harfi a ile aynı hecede bulunur. Doğrusu **de - ni - zal - tı** olur.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

06 / TAMAMLA, DÜZENLE, BİRLEŞTİR

Harflerden sözcüklere

Eksik harfi bulurken sözcüğün anlamını düşün. Görsel varsa neyi gösterdiğine bak. **Karışık harfleri** düzenlerken verilen harfleri koru.

Eksik harfi tamamla	Karışık harflerden sözcük
k _ t a p → **kitap**	t, i, k, a, p → **kitap**
s i _ g i → **silgi**	l, i, s, g, i → **silgi**
b a r _ a k → **bardak**	d, b, a, k, r, a → **bardak**
p e n _ e r e → **pencere**	r, e, p, n, c, e, e → **pencere**
ç a _ t a → **çanta**	t, a, ç, n, a → **çanta**

Karışık heceleri sıraya koy

Hecelerin içindeki harfleri değiştirme. Heceleri doğru sıraya yerleştirip sözcüğü oku.

Karışık heceler	Doğru sıra	Sözcük
tap + ki	ki - tap	kitap
bek + ke + le	ke - le - bek	kelebek
ce + re + pen	pen - ce - re	pencere
ba + a + ra	a - ra - ba	araba
lık + ba	ba - lık	balık

SON HECEYLE YENİ SÖZCÜK KUR

ka-**sa** → **sa**-man
sa-**man** → **man**-tar
man-**tar** → **tar**-la
tar-**la** → **la**-le
la-**le** → **le**-ke

Son harfle zincir farklıdır: elma → armut → tavşan.
Son hece isteniyorsa yalnız son harfi kullanmak yetmez.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

07 / HECELERİ BÖLMEDEN YAZIYORUM

Satır sonuna sığmazsa...

Satıra sığmayan sözcüğü **hecelerinin arasından** bölebiliriz. Üst satırın sonuna **kısa çizgi (-)** koyar, kalan kısmı alt satıra yazarız.

ÜÇ KURAL

1. Heceyi ortasından bölme.
2. Tek heceli sözcükleri bölme: tren, kurt, top.
3. Satırın sonunda veya başında tek harf bırakma.

Sözcük ve heceleri	Doğru satır sonu yazımı
kitap → ki - tap	..... ki- tap
pencere → pen - ce - re	..... pen- cere
kelebek → ke - le - bek	..... kele- bek
uçurtma → u - çurt - ma	..... uçurt- ma
araba → a - ra - ba	..... ara- ba

Noktalar, satırda daha önce yazılanların yerini gösterir. Birden fazla hece üst satırda kalabilir: **pen-/cere** veya **pence-/re**. Burada / işareti satır değişimini gösterir.

HECELEME İLE SATIR SONUNDA BÖLME AYNI DEĞİLDİR

okul → o - kul diye hecelenir. Ancak “o-” satır sonunda tek bırakılamaz. Sözcüğün tamamı alt satıra geçer.
aile → a - i - le diye hecelenir. Satır sonunda **ai- / le** biçiminde bölünebilir.

Kesme işareti: “Ankara’da” sözcüğünde kesme işareti satır sonuna gelirse yanına kısa çizgi eklenmez:
..... Ankara’
da

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

08 / KISA TEKRAR VE AÇIKLAMALI CEVAPLAR

Kendimi kontrol ediyorum

Önce soruları kendin cevapla. Sonra alttaki açıklamalarla kontrol et. Takıldığın konunun sayfasını yeniden oku.

	Soru
1	“çiçek” sözcüğünün ünlülerini ve ünsüzlerini yaz.
2	“bardak, bahçe, balık” sözcüklerini sözlük sırasına koy.
3	“oyuncak” sözcüğü kaç harf ve kaç heceden oluşur?
4	“saat” sözcüğünü hecele. Neden iki hecelidir?
5	“de - fter” hecelemesini düzelt.
6	“ilkokul” sözcüğünü hecelerine ayır.
7	“bek + le + ke” hecelerinden bir sözcük oluştur.
8	“kasa” sözcüğünün son hecesiyle başlayan bir sözcük yaz.
9	“okul” sözcüğü satır sonunda “o- / kul” diye bölünür mü?
10	“Ali top atar.” cümlesinde toplam kaç hece vardır?

CEVAPLAR VE NEDENLERİ

1. Ünlüler: i, e. Ünsüzler: ç, ç, k. Tekrarlanan ç de sayılır.
2. bahçe - balık - bardak. Üçüncü harflere bakarız: h, l, r.
3. 7 harf; o-yun-cak → 3 ünlü, 3 hece.
4. sa-at. İki a vardır; her a ayrı hecededir.
5. def-ter. İki ünsüz olan f ve t ayrılır.
6. il-ko-kul. k harfi sonraki o ile hece kurar.
7. ke-le-bek → kelebek.
8. Örneğin saman: sa-man. Başka uygun cevaplar da olabilir.
9. Hayır. Satır sonunda tek harf bırakılamaz.
10. A-li (2) + top (1) + a-tar (2) = 5 hece.

Aklımda kalsın: Ünlüleri say, heceleri doğru yerden ayır ve her hecede bir ünlü olup olmadığını kontrol et.

İçerik, paylaşılan Harf ve Hece Bilgisi sayfalarının konuları esas alınarak hazırlanmıştır.

Yazım kuralları: Türk Dil Kurumu - Hece Yapısı ve Satır Sonunda Kelimelerin Bölünmesi

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026